

večo radostjo pozdravili smo čelo notranjskega Nanosa, ko se nam je pokazalo v daljavi. Polagoma jela nam je kakor iz morske planote rasti tudi okolica tržaška in poslednjič — mesto Trst.

Prav velikansko-prijetno pa smo se motili, ko smo se bližali barkostaji. Gromoviti topov strel donel nam je od tam nasprot. Mislili smo, da to se godi nam na čast; vendar temu ni bilo tako. Kaj pak je pomenila ta parada? Oddelek angleškega vojnega brodovja prijadral je bil prejšnji dan pod Trst. Po obstoječih navadah pelje se poveljnik tuje-zemskih vojnih brodov poklonit c. k. deželnemu namestniku; ta pa mu kasneje zopet poklon odvrne. Ta častni čin pa se vrši vselej med strelom. Zgolj naključje bilo je, da je ravno o času našega prihoda vračeval tržaški c. kr. deželni namestnik poveljniku angleškega vojnega brodovja njegov poklon, od tod tedaj gromoviti strel, in naša — prevara. Vedeli so pa Trstini vendar tudi za naš prihod, in velike trume radovednežev pričakalo nas je na „Molo San Carlo“. Z burnimi in gromovitimi „slava“- in „živio-klici“ pozdravljali so nas uže iz daljave, mi pa smo odzdravljali ta njihov prijateljski in bratinski izraz z navdušenim petjem avstrijske cesarske himne.

(Dalje prihodnjič.)

Politične stvari.

Slovenci na Primorskem.

Mnogokrat so „Novice“ spregovorile besedo o žalostnem položaji Slovencev na Primorskem, poleg rednih dopisov od tam obravnavale so tudi v posebnih člankih posamezna vprašanja in posebno z ozirom na nespremenjeno postopanje tamošnjih merodajnih vladinih krogov — memo ravnanja za čas sovražnih nam vlad — nasproti Slovincem, vprašali smo, kaj bo s Trstom?

Nadjali smo se, da se vsaj po predrznosti tržaških Lahonov kaj spremeni v tamošnjih vladinih krogih in vendar enkrat nastopijo boljši časi za naše državno in narodovo mejo braneče brate. Pa vse naše nade ostale so do zdaj neizpolnjene. Še celó nasprotno zdelo nam se je zadnji čas, da narodnjaki slovenski nekako potrti omagujejo, ker jim ne pride pomoči od nobene strani, akoravno bojujejo z brambo svoje narodnosti ob enem tudi boj za mejo državno.

Zadnje dni, v seji mestnega odbora tržaškega dne 18. t. m., vendar se je pokazala iskra politične zavednosti in novega poguma pri tržaških Slovencih.

Mestni odbor imel je na dnevnem redu rešitev slovenske prošnje 1428 slovenskih očetov tržaških za napravo potrebnih slovenskih šol. Odsek, kateremu je bila ta „prošnja“ izročena v poročanje, predlagal je: to prošnjo vrniti prosilcem, ker je pisana v jeziku magistratu tujem, tedaj mestnim odbornikom nerazumljivem“, in kakor je odsek predlagal, tako je tudi sklenila velika večina odborova.

Ta sklep, ki pomeni: „V Trstu so Slovenci (26.000) tujci, tukaj velja samo Lah“, bil je vendar tudi potrpežljivim Slovincem preveč, za prošnjo Slovencev oglašil se je odbornik Nabergoj in je oostro šibal Lahone, branil pravice tržaških Slovencev in je odločno trdil, da prej ne jenjajo zahtevati svojih pravic na svojih domačih tleh, dokler jih ne dosežejo. Oglasi se še drug slovenski odbornik, Lahoni so molčali, pa prošnjo vendar zavrgli.

Po glasovanju pa se oglasi vladini zastopnik, ne Depretis, ampak dvorni svetovalec Rinaldini in v obče začudenje izreče, da je večina odborova ravnala proti

pravici in postavi, ker je tudi slovenščina priznan deželni jezik.

Pa še drugo čudo se je zgodilo, na galeriji mestne dvorane bilo je nad 200 slovenskih poslušalcev, kateri so gosp. Nabergoju klicali „dobro!“ in „živijo“ in ga pozneje tudi na cesti spremljali z živijo-klici.

Priznati imamo tedaj pri tej dogodbi troje veselih znamenj. Prvič: odločnost gosp. odbornika Nabergoja, pozornost tržaških Slovencev, ki so tudi v mestni dvorani pokazali, da se še svoje narodnosti zavedajo na svoji zemlji; konečno pa: nepristranski ugovor vladinega zastopnika zoper tržaško lahonstvo. — Častite tržaške Slovence pa opozarjamo, naj nikar preveč ne „prosijo“ svojih pravic pri tržaških lahonih, rajši naj si pravice iščejo pri državni sodnji na Dunaji, ker tam se ne bode prvič v takih slučajih pripoznala pravica. Slovenski odborniki pa naj bi v mestni dvorani vsi in zmiraj kazali dejansko, da je v Trstu tudi slovenščina deželni jezik. Temu se tudi ne bodo mogli ustavljati lahoni posebno, ako na galerijah poslušajo Slovenci.

Naši dopisi.

Iz Gorice 20. dec. (Izv. dopis. — Konec.) Mislil bi človek, da se slovenski voditelji vendar združijo z laškimi in nemškimi konservativci v upanji, da tudi par Slovencev prodere, ali, če ne drugače, da vsaj laškemu gibanju dajo spoznati, da tudi Slovenci tukaj živé ne samo vsled številke zadnjega ljudskega popisa, ampak tudi dejanski kot taki, ki se zavejo svoje politične moči. Ali oni, ki si prisvajajo voditeljstvo, še zganili se niso v pomoč onim, ki bi drugače radi delali. Po takem ni samo laška brezozirnost kriva, da Slovenec v Gorici v starešinstvu nima nobenega zastopnika. V Trstu je tamošnje slovensko politično društvo začelo Slovence, ki tam dolgo živé, opozarjati na to, da imajo pravico zahtevati priznanje meščanstva, v Gorici pa bi tudi dobili obrtnikov in v obče mnogo slovenskih prebivalcev, ki bi smeli po pravici po meščanstvu prašati in kot meščani tudi na deželno- in državnozbornske volitve vplivati, pa sami se ne zganejo, in slovensko voditeljstvo koraka ne stori za-nje. Za taka in enaka politična dela in postopanja je bilo uže davno čas, ovedeti se; prilika se je sosebnost tudi lani in letos z razlogi ponujala — pa roke so poklicani križem držali. Tedaj smo v mestu politična ničla, na katero ob važnih trenutkih gledajo samo z zaničevanjem, ker ne moremo ne sebi ne drugim pomagati, ko bi na pr. nas zmerneje stranke drugih narodnosti potrebovale, in bi si tako vzajemno vzbujevali pogum za politične pravice. O političnih pravicah gledé na uradni jezik tukaj ne govorim, ker sem hotel primerjati samo naš napredek v ožjih mejah nasproti temu, kar Lahji imajo, in nasproti temu, kar bi bili Slovenci uže lahko, mnogo tudi poslednji čas dosegli, pa niso nič storili zaradi popustljivih voditeljev in onemoglosti onih, ki se na voditeljstvo zanašajo. Drugače bi moral omeniti, da so še obravnavo zaradi 1. številke zasežene „Soče“ pred tukajšnjo c. kr. okrožno sodnijo zabiležili v zapisnikih samo v italijanskem jeziku, in se je torej tej naredbi udal ali moral udati tudi dotični zagovornik, slovenski odvetnik.

Iz teh kratkih potez pa slovenski narod razvidi, v kako slabem stanju se nahajamo ravno v goriškem mestu, in kako malo nam se je zibati v dobri volji, katero nam hoče laška taktika prilično vzbuditi, z namenom, da bi mi še nadalje v kratkovidnosti tavalili, naši voditelji pa še nadalje kazali njim lastno nemarnost, v tem, ko se italijanski duh pospenja, širi in — posmehuje naši ne

toliko gmotni, kolikor — dušni in duševni revščini. Iz tega, kar se je doslej opustilo, je lahko posneti, česa se nam je z novim letom poprijeti, in kdor ima imé in dolžnost, da nas k novemu delu vodi, pa noče ali ne more dolžnosti, od naroda mu naložene, izpolnovati, naj breme odloži, da ga drugi prevzamejo. Po sedanjih potih pa v ozkem, pa važnem okvirju našega mesta za Slovence ne moremo več hoditi in naroda, kljub napredku v naših društvi, prepuščati italijanski propagandi v popolno potujčevanje.

Iz Gorice 30. dec. (Izv. dopis.) Za božične praznike se nam je bilo naredilo prav lepo, za ta čas, skoro bi rekel, toplo vreme. Sneg se je do malega skopnil tudi po višinah, in celó gorske soteske, ki so na vetru, imajo te dni zračno ravnotežje, kakor le malokdaj o poletnem času. — Naš „Corriere“ je slavil za Božič rimsko mesto v uvodnem članku; povzdigoval je staroslavni rimski „Pantheon“, pa ne toliko zaradi zgodovinske vrednosti in estetične njegove veljave, tudi ne zaradi Rafaela, ki v onem svetišči počiva, ampak zaradi Viktorja Emanuela, kateremu so tudi ondi odmerili poslednji počitek. Lahonski list pravi, da romanje Italijanov na gomilo tega kralja je tudi „per novi italijani“, to je, za goriške in v obče avstrijske Lahe važneje in slovesniše, nego vsako drugo politično ali verska božja pot. Ta naravnostna in s posebnimi razlogi utemeljena izjava je najprej državnega pravdnika napotila, da je list zasegel. Po mestu je bil pa list uže raznesen, ker v obče se pogostem pripeti tu, kakor v Trstu italijanskim listom, da jih zaplenijo, ko jih uže povsod berejo. Iz omenjene in enakih izpovedi pa se vidi, koliko pravice imajo laški listi, Slovence panslaviste imenovati, kakor nam brezizjemno take priimke dajejo primorski, italij. časniki, Hrvatoma pa posebno „L' Istria“. Ti listi laške propagande te dni tudi jadikujejo, da so zdaj odpeljali v zapor, oziroma pred tamošnje porotnike dva vrednika tržaškega „Independenti-ja“, namreč Jurettiga in Zampieri-ja. Prvi je vredoval nekdanj goriški, zdaj pokopani list „l' Isonzo“. Lah bi bili najrajši videli ta dva moža pred tržaškimi ali pa graškimi porotniki, oni uže vedó zakaj, mi pa tudi. — Posestnik tukajšnje tiskarne in knjigarne g. Zeitz je dobro znan kot pravi Italijan, pa vendar so mu te dni ponoči hišo počrnili, najprej zato, ker je bil del zunaj na steno tudi slovenski napis svojega posla. Zopet dokaz, po kakih potih Lahi terorizujejo svoje in druge narodnosti ljudi.

Danes popoldne je imelo slov. bralno in podporno društvo redni letni občni zbor, katerega se je udeležilo obilo društvenikov. Ker sem velikokrat to društvo z veseljem omenjal, povem o občnem zboru samo nekoliko. Društvo šteje zdaj 303 ude. Račun za l. 1883 kaže z ostankom v gotovini od l. 1882 dohodkov 1740 gld., stroškov pa z ostankom gotovine od l. 1883. tudi 1740 gld. Poslednja gotovina znaša 1008 gld. 63 kr., s pohištvom in z aktivnimi ostanki pa 136 gld. 79 kr. To je srečen napredek od lani. Letno poročilo, računski sklep za 1883. in proračun za 1884. je zbor brez najmanjšega nasprotja odobril in zadovoljnost z delovanjem dosedanjega odbora pokazal tudi s tem, da je stare odbornike zopet volil, kakor so bili posebe nasvetovani. Izvoljeni so ti marljivi društveni načelniki skoro vsi enoglasno, samo 2 ali 3 glasovi so se razkropili, dosednji predsednik pa je bil tudi formalno per acclamationem enoglasno zopet izvoljen. Naj še dostavim, da je tudi to slovensko društvo izvolilo knezonadškofa goriškega za častnega uda. To je občni zbor toliko rajše storil, ker je danes izvedel, da je naš viši pastir temu društvu posebno naklonjen, in mu je takoj pri nastopu svoje visoke službe kaj lepo vsodo v podporo odmeril.

Po vsem se je občni zbor zadovoljen razšel, in želeti je samo, da bi mogli konec leta 1884. o vsem našem gibanju o enakem napredku poročati, kakor se je to vestno zgodilo letos o našem podpornem društvu.

Postojina 24. dec. — Kakor je uže v obče znano, gospodari v okraji našem pri nižjem ljudstvu beda velika. Mnogo, premnogo je hišnih gospodarjev, ki nimajo večkrat še toliko, da bi za silo preživeli sebe in svoje družbinice, še manj pa, da bi se oblačili. Ali milo nebo, ki ne zapusti nikedar svojih, vzbuja revnim staršem dobrotnikov in dobrotnic, izlasti njihovi še mali šolo obiskajoči deci. Tako oblačijo v Postojini slednjo šolski prijatelji uže več let; posebno veliko otrok oblekli so letos, za kar moramo vedeti posebno hvalo gospoda Josipini Vičičevi in Kraigherjevi, ki ste polni vneme do revne šolske dece hodili okrog po hišah ter pridno nabirali darov in dobitkov za tombolo, ki se je v ta namen priredila pred mesecem dni; in hvala Bogu, trud njima rodil je sadu mnogo, ker nabrali ste za Postojino lepo, veliko svoto 213 gold. Takoj ste nakupili tvarine za obleko in obutek ter poklicali na dom svoj rokodelcev in obleka bila je narejena kmalu, tako, da so se otroci zamogli obdarovati uže pretečeno nedeljo 23. t. m. po poludne po litanijah. V to svrhu zbralo se je v sobani dekliške šole občinstva priprostega mnogo, a intelligence naše le malo — izmed učiteljstva navzoč bil je le eden (!?).

Ko smo se tedaj v šoli zbrali (da se v šoli obdarujejo otroci, je uže stara navada) in pričakovali dolgo, precéj dolgo nekaterih gospodov, a zaman, — nastopil je naš velečastni gospod dekan Hofstetter — eden najizbornejših prijateljev učeče se mladine v našem okraji ter v lepi, čisti slovenščini govoril v srce segajoče besede v glavnih potezah blizu tako-le: „Krščanska ljubezen je stvar zeló plemenita. Čebelica nabira sadovja zase, a duša polna ljubezni do bližnjega ne zase, temveč za svojega sobližnjega siromaka. To svedočé nam bogata darila tú na mizi in okrog mize. Ko to govorim, na misel mi pride neka dogodba: „V nekem hribovju živel je nek siromašen dninar sè svojo ženico in čveterimi otroci, a tudi peterega so pričakovali. Nada izpolni se ravno na sv. večer; mati porodi dete, a zaspi v Gospodu o porodu. Ubogi oče, ki ni imel še kruhka ne za svoje lačne otročiče, žalosten je zeló izlasti, ker mu je Bog vzel ljubo ženo, a pustil nedolžno malo dete. Druzega dne gré otožen k gospodu župniku istega kraja ter tarna in tarna nad svojo nesrečo; gospodu se usmili ubogi dninar v srce ter reče mu, da naj pripelje takoj po službi Božji vse svoje otroke na dom njegov. Gospod župnik gre v cerkev; ko pride čas, stopi na leco ter govori ginljivo o veliki ljubezni Jezusa do nas, ki zasluži, da ga tudi mi srčno ljubimo. In glejte! žene krščanske, sedaj ponuja se vam prilika: doma na domu mojem pričakuje vas po sv. maši petero zapuščenih nedolžnih otročičev; pridite in vzprejmite jih; ako to storite, bode dejanje vaše nebeškemu detetu jednako ljubo in drago, kot da bi njega vzprejele. In res, ko sv. maša mine, pride toliko mater, da morajo za otroke srečkati; le enega najmlajšega noče nobena — bilo je otroče slepo — ker slehrna se je bala svojega moža, ako slepega otroka na dom prinese. A tu pristopi neka reva in prosi za otroka. Gospod župnik jej reče: kako boš preživela dete, ker si sama tako ubožna? A ženica mu odgovori: Bog bode preživel mene in otroka. To je ganilo navzoče žene in takoj so nabrale med sabo toliko darov, da je zamogla siromašna žena preživeti dete.“

Ravno tako, ljubi otroci! skrbé blage matere, blage gospé in gospice uže več let za Vas; izlasti mnogo dobrega storila Vam je letos umrša mati „Markova“, katere ne zabite nikedar v svojih molitvah; a veliko do-

brega so vam storile in storé tudi druge gospé v prvi vrsti tú navzoče, ki so tudi letos nabrale in pripravile Vam toliko lepih daril. Glejte, da jim bodeate zato iz srca hvaležni s tem, da se lepo pridno učite, ubogate ter za vse svoje dobrotnike in dobrotnice molite. Vam pa, blage gospe, srčna Vam hvala v imenu šolskih otrok; v prvi vrsti Vam gospa Vičič in Vam gospa Kraigher, ki se niste bali truda, ko ste nabirali darov za blago dejanje. Prosim Vaji, nikar ne glejte na hvaležnost sveta, ki dobra dela navadno s črno nehvaležnostjo plačuje; vedite, da le Bog je, ki Vama bode blago delo poplačal z vncem nebeške slave."

Na to obdaruje velečastni gospod dekan z gospema uže imenovanima siromašno, raztrgano deco; skoro vseh 60 (toliko je bilo obdarovanih) dobilo je vso obleko, a zraven tudi kruha in mnogovrstnega suhega sadja. Da so bili otroci darov zeló veseli, razume se; tudi zahvalili so se po neki učenki (obdarovanki) tretjega razreda tako-le: „V imenu vseh obdarovanih izrekam srčno zahvalo vsem dobrotnikom in dobrotnicam in obljubim, da hočemo zanje moliti. V prvi vrsti pa hvala Vam, visokočastiti gospod dekan ter Vama gospá Vičič in gospá Kraigher!“ Da, hvaležni so otroci svojim dobrotnikom in zanje molijo; in to je plačilo najboljšé, ki nam zatrjuje, da usmiljene duše tudi prihodnje leto ne bodo zabile revnih zapuščenih šolskih sirot.

Postojina 28. dec. — Dné 27. decembra o godu velečastnega gospoda dekana Hofstetterja poklonili so se mu „in corpore“ duhovniki dekanije postonjske in izročili mu na Dunaji prekrasno izdelano čestitko, katero so mu namenili za odlikovanje njegovo na Najvišjem mestu. Glasi se: „Velečestitemu gospodu, gosp. Janezu Stanislavu Hofstetterju, dekanu in vitezu ces. avst. Franc-Jožefovega reda v Postojini.

Gospod dekan!

Za poduk in verno omiko mladine, za časni in večni blagor izročeni Vam ovčic, za Božjo čast in za lepoto svete hiše Božje ste vedno goreli in delali neutrudno iz vse svoje moči.

Kar ste storili iz ljubezni do Križa Gospodovega, to preslavlja zdaj svitli Viteški Križ, ki so ga Njih Veličanstvo presvitli cesar v spoznanje zaslug Vam podelili.

Veselimo se z Vami podpisani duhovni postonjske dekanije, ter Vam čestitamo z voščilom: Zlati Križ naj Vam lajša in slajša križe in težave še dolgega uspešnega delovanja!

V Postojini dné 27. decembra 1883.

Podpisi (vseh duhovnikov dekanije postonjske).

Vidno ganjen vzprejel je gospod dekan to svedočilo ljubezni, katero goji do njega v meri največji duhovenstvo njegovega dekanata. Rekel je: „Čestiti gospodje, dragi bratje! Radosti največje igra srce moje, ko zrem prekrasno čestitko Vašo in čitam iz duše Vaše izvira-joče besede; to mi je dokaz, da me v resnici ljubite kot brat svojega brata ljubiti zamore; a uverjeni bodite, da je tudi srce moje gorelo vedno ljubezni do Vas in gori in bode gorelo z neugasljivim plamenom. Prosim Vas, dragi bratje! stanovitne ljubezni tudi v prihodnje tem bolj, ker je ljubezen prava, najtrdneja podlaga in najboljši izvor uspešnega delovanja sploh, izlasti pa na polji stvari svete, kateri smo se posvetili. Čestitka Vaša bode mi vedno posebno v trenutkih tužnih, bolečnih vir tolažbe in moči“. Sedaj poljubi gospod dekan slehrnega navzočih duhovnikov ter izreče vsakemu posebej srčno toplo zahvalo za svedočilo ljubezni.

Iz Ljubljane. (Klub narodnih poslancev kranjskega deželnega zbora) objavlja danes po svojem izvrševalnem odboru sklepe, katerih smo svoj čas omenili. Iz teh

sklepov prepriča se lahko slovenski svet, da rečnega povoda za razdvojenje med narodnimi poslanci nikakoršnega ni, ako nekateri gospodje vendar-le neprehoma „delajo“ razburjenost (n. pr. ljubljanski dopisnik v zadnji št. „Soče“ itd.) bi se po tem dalo bolj prav soditi, da oni gospodje razburjenosti potrebujejo. — Mi upamo, da bode delovanje narodnega kluba na poti, po kateri je hodil do zdaj in držeč se svojih v „Izjavi“ navedenih načel, za ves naš narod in gledé gospodarskih vprašanj za vso deželo Kranjsko uspešno in koristno. Glasi pa se omenjena

Izjava.

I.

Gledé na to, da so slovenski poslanci zdanko vlado, odkar je nastopila, v vseh zastopih zvesto in lojalno podpirali ter brez ugovora glasovali za vse vladne predloge;

gledé na to, da so vse to storili, ker je vlada pri svojem nastopu národno ravnopravnost proglašila za svoj program in so torej slovenski poslanci za trdno nadejali se, da bode vlada načela narodne ravnopravnosti dejansko izvršila nasproti vsem Slovencem;

gledé dalje na to, da vladinih namenov v tej smeri ni soditi samo po tem, kar vlada stori za Kranjsko, ampak tudi po tem, kakor ona postopa v drugih deželah, kjer se Slovenci še vedno brezuspešno potezajo za svoje narodne pravice in v tem jim usiljenem boji svoje moči troše — sebi, vsemu slovenskemu národu in državi na škodo;

gledé na vse to in zlasti z ozirom na poslednje zasedanje kranjskega deželnega zbora, v katerem je slovenska večina s svojim zmernim postopanjem dejansko dokazala svojo pravičnost in spravljivost:

Klub slovenskih poslancev kranjskega deželnega zbora za gotovo pričakuje, da bode visoka vlada resno in brez odloga izvršila národno ravnopravnost za vse Slovence.

II.

Gledé na to, da je vlada obljubila, svojo posebno skrb obračati v izboljšanje materialnih razmer dežel in v povzdigo poljedelstva, obrtništva in trgovine;

da je v tem obziru res uže mnogo koristnega storila za vso državo, kakor tudi za posamezne dežele, zlasti z gradnjo raznih železnic, izboljšanjem cest, uravnavanjem rek, pospeševanjem obrtniškega in poljedelskega poduka;

da se je pa v vseh teh obzirih za Kranjsko doslé primeroma premalo storilo;

klub slovenskih poslancev kranjskega deželnega zbora nujno prosi, visoka vlada naj se blagovoljno ozira tudi na raznovrstne potrebe in opravičene želje dežele Kranjske.

Klub slovenskih poslancev kranjskega deželnega zbora.

Grasselli; dr. vitez Bleiweis; dr. Vošnjak; J. Murnik; dr. Poklukar; Klun; prof. Fr. Šuklje; dr. Alf. Mosché; dr. Papež; dr. Makso Samec; Luka Svetec; Jožef vitez Schneid-Treuenfeldski; Bl. Mohar; Janko Krsnik; Edv. Dev; Matej Lavrenčič; Primož Pakiž; dr. Jurij Sterbenc; Oton Detela; dr. Dolenec; Luka Robič; Vilj. Pfeifer; Karol Rudež.

To izjavo je klub slovenskih poslancev kranjskega deželnega zbora poslal prevzvišenemu gospodu c. k. ministerskemu predsedniku, tistim svojim članom pa, ki so ob enem državni poslanci, naložil, naj ustno visocemu ministerstvu podrobneje naložé potrebe slovenskega naroda in kranjske dežele.

Vseh 23 slovenskih poslancev kranjskega deželnega zbora je podpisalo izjavo. To je dokaz, da ni nobenega razpora niti razkola med njimi, nego da so v političnih načelih popolnem složni med seboj in solidarni, in da se vsi verno držé starega narodnega programa, katerega dejansko uresničiti je vsem enaka skrb, čeravno so v posameznih slučajih kedaj različnega mnenja. Zatorej klub slovenskih poslancev kranjskega deželnega zbora po pravici sme pričakovati, da bode slovensko in pošteno misleče nemško novinarstvo opustilo vse očitaje in hujskanje zoper klubove člane, pa skupno s poslanci delalo za blagost slovenskega naroda in mile domovine.

Le v slogi je moč!

V Ljubljani 31. dan decembra 1883.

Stalni eksekutivni komité klubu slovenskih poslancev kranjskega dež. zbora.

— (*Močvirski odbor*) zboruje dne 7. t. m. v dvorani c. k. kmetijske družbe in obravnava sledeče predmete: 1. Branje zapisnika zadnje seje; 2. poročilo prvomestnikovo; račun preteklega leta; 4. proračun za l. 1884.; 5. obravnava o končnem izplačevanju zahtev inženirja Podhayskega; 6. posamesni nasveti.

— (*Knezoškof ljubljanski dr. Pogačar*) obolel je pred prazniki in kakor čujemo, nevarnost še ni prestana, akoravno je bilo videti včasih nekoliko zboljšanja. — Zdravnik baje trdi, da zdaj ne preti smrtna nevarnost. — Upajmo, da se stan bolnikov kmalu zboljša.

— (*Pravnik slovenski*), katerega je do zdaj vredoval g. dr. Moše, nehal je izhajati z novim letom.

— (*Gospod vodja slapške vinorejske šole R. Dolenc*) pričel je z današnjim dnem zopet svoje redno in stalno sodelovanje pri gospodarskem delu „Novic“.

— (*Potres*) bil je čutiti v Ljubljani pretekli ponedeljek zjutraj ob pol 3. uri.

(*Slovensko gledališče*.) Prihodnja slovenska predstava bode 6. dan t. m. Predstavljal se bode „Marijana“, slika iz ljudskega življenja v 5 dejanjih. Francoski spisala Dennery in Mallian, poslovenil Dav. Hostnik.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Za novo leto prejel je odlikovanje od cesarja minister vnanjih zadev, grof Kalnoky, véliki križ Štefanovega reda, skupni denarni in pa bosenski minister Kalay véliki križ Leopoldovega reda kot priznanje njunega poslovanja.

— Mestni odbornik in državni poslanec izračunal je, koliko novega bremena se ima naložiti dunajskemu mestu po novi pristojbinski postavi, zato se je osnovala huda agitacija zoper njo. — Kolikor znano, obeta nova pristojbinska postava več polajšav manj premožnim, več pa bremen bogatim, zato se „bogati“ Dunaj po pravici brani nove postave.

— Pretekli teden umrl je tukaj ogerski honvedski (brambovski) minister grof Raday, še le 42 let star, za vratno boleznijo, slovesen pogreb bil je v Budapeštu.

— Preteklo nedeljo večer nastal je v farni cerkvi X. okraja „Favoriten“ velikansk škandal zato, ker je v cerkvi nekaj potepuhov sikalo in kamenje metalo proti prižnici, končno čul se je krik „gorí!“ in pri hudi gnječi bilo je 7 ljudi lahko poškodovanih.

— Dnevni red za prihodnjo sejo državnega zbora je baje določen in „ubogi“ Nemci, posebno iz Českega, imeli bodo priliko, dunajskim časnikom in drugemu strmečemu svetu razkladati svoje „nezaslišano zatiranje“.

Gotovo je, da bo pri tem vprašanji vlada branila državnega temeljnega zakona člen XIX., po katerem je izključena predprava katerega koli državnega jezika.

Štajerska. — Namestilna volitev za umrlega državnega poslanca Miha Herman-a razpisana je za 31. dan tekočega meseca, čujemo, da se namerava priporočiti za kandidata znani narodnjak župnik Božidar Rajč. — Kakor „Tribüne“ poroča, premeščen je končno vendar veliki agitator nemškega „Schulvereina“, mariborski prof. Nagele.

Moravska. — Dunajski levičarski listi trdijo, da pride na Moravsko na mesto sedanjega cesarskega namestnika oni s Šleske.

Hrvatska. — Predsednik in podpredsednik zbornice sta zopet izvoljena; srbski klub se je ustanovil; — budgetni odsek predlaga vladi privoliti sredstva za državno gospodarstvo za prvo polovico leta 1884., toda z dostavkom, da se zahteva, naj vlada predloži še za letos reden proračun za vse kraljestvo.

Iz Nemškega. — „Reichsanzeiger“ naznanja: Po sklepu državnega ministerstva zaukazano je za škofije Culm, Ermeland in Hildesheim, zopet uvrstiti pred ustavljene državne podpore za katoliške škofije in duhovnike, počenši s 1. oktobrom. — To kaže, da se znajo polagoma tudi nemškim katoličanom povrniti časi miru in prostejega gibanja.

Francoska. — Od zadnje zmage v Tonkinu postopa Francoska nekaj bolj odločno izrekoma ugovarja odločno, da bi bila Angleška kedaj prosila za posredovanje pri vladi Kitajski. — V Tonkin pošilja se še vojakov, ker bo tam vkljub zbolšanemu položaju — gotovo še nekočkrat govoriti treba puškam. Volilnega reda sprememba, katero je vlada obljubila, namerava zopet vpeljati tako imenovan listen skrutinij in pa odpraviti dosmrtno senatorje. — Gosposka francoska zbornica sklenila je pustiti pariškemu nadškofu dosedajno plačo, pa tudi seminiščem neprikrajšane podpore, po priporočilu vlade sprejela je zdaj tudi zbornica poslancev te sklepe.

Laška. — Umrl je kardinal de Luca. Štiri politične volitve Rimskega mesta zvršile so se vladi povoljno.

Bosna. — Videti je, da bosenski minister Kalay ni brez nasprotnikov, pa tudi njegovo vladanje v Bosni ne. Ravno zdaj k praznikom objavil je nemški ogerski časnik „Pester Lloyd“ članek o Bosni, v katerem se bosenske razmere opisujejo sila temno. — Roparstvo, piše se, je tam v najlepšem cvetju, v dokaz tega navede se več roparskih napadov iz zadnjega časa. Pa tudi pri domačem bosenskem vojaštvu baje še ni nikakoršne zanesljivosti, ker izmed 100 nabranih novincev Mostarskega okraja pobegnili jih je 19 itd.

Uradni listi popravljajo vsa ta poročila s tem, da jih sicer ne zanikavajo sploh, ampak samo gledé časa, namreč, da so vse dogodbe iz leta 1881.

Nam se zdi, da čudežev nihče ne bo znal delati v Bosni, toda po vsem, kar čujemo, zdi se nam vendar, da se tamošnje razmere zboljšavajo polagoma.

Žitna cena

v Ljubljani 29. decembra 1883.

Hektoliter: pšenice domače 7 gold. 96 kr. — banaške 8 gold. 69 kr. — turšice 5 gold. 40 kr. — soršice 6 gold. 50 kr. — rži 5 gold. 20 kr. — ječmena 4 gold. 23 kr. — prosa 5 gold. 20 kr. — ajde 5 gold. 20 kr. — ovsa 2 gold. 90 kr. — Krompir 3 gold. 12 kr. 100 kilogramov.